

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
2008-09

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ *ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. § 7

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Στάδια διδασκαλίας του αρχαίου κειμένου από το πρωτότυπο:

ΜΕΡΟΣ Α

1. Σύντομη αφόρμηση (εικόνα, ιδεοθύελλα, σχολιασμός πλαγιότιτλου, ετυμολογία κ.ά).
2. Διαβάζεται το κείμενο από το/τη διδάσκοντα/ουσα.
3. Σιωπηρή ανάγνωση από τους μαθητές (2' - 3') και μελέτη ερμηνευτικών σχολίων του βιβλίου.
4. Προφορική επεξεργασία του περιεχομένου του κειμένου (νοήματα, ιδέες...), με την υποβολή ερωτήσεων από το διδάσκοντα/διδάσκουσα. (Αξιοποιούνται οι ερωτήσεις, που υπάρχουν στο τέλος του κάθε κειμένου της ενότητας, ή και άλλες. Οι μαθητές απαντούν, εντοπίζοντας στο κείμενο τις σχετικές φράσεις.)
5. Τα παιδιά αφηγούνται προφορικά σε γενικές γραμμές το περιεχόμενο του κειμένου. Ο εκπαιδευτικός βεβαιώνεται ότι όλα τα παιδιά έχουν κατανοήσει το κείμενο.

ΜΕΡΟΣ Β

6. Με τη βοήθεια των φύλλων εργασίας και αξιοποιώντας τις ερωτήσεις που υπάρχουν σ' αυτά, ασκούνται οι μαθητές/τριες στην τοποθέτηση των λέξεων του πρωτότυπου κειμένου στη σωστή συντακτική σειρά. Κατά τη συμπλήρωση ο εκπαιδευτικός επεξηγεί **σημαντικά συντακτικά ή γραμματικά φαινόμενα.**

ΜΕΡΟΣ Γ

7. Οι μαθητές, αξιοποιώντας και το λεξιλόγιο του κειμένου, αποδίδουν (μεταφράζουν) στα νέα ελληνικά την υπό εξέταση παράγραφο.
8. Η πορεία που θα ακολουθείται είναι η εξής:
ΟΛΟ → ΜΕΡΟΣ → ΟΛΟ.

Βασικός στόχος, κατά τη διδασκαλία, είναι να αντιλαμβάνονται οι μαθητές τη διαχρονικότητα της ελληνικής γλώσσας. Επιλέγονται λέξεις από το πρωτότυπο κείμενο και καταγράφονται αντίστοιχες λέξεις της νέας ελληνικής, που ανήκουν δηλ. στην ίδια οικογένεια (παραγωγή - σύνθεση).

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΑΓΗΣΙΑΛΟΣ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. § 7

1.
Εἰ δ' αὖ καλὸν καὶ μισοπέρσιν εἶναι ὅτι καὶ ὁ πάλαι ἐξεστράτευσεν ὡς δουλωσόμενος τὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ νῦν συμμαχεῖ μὲν τούτοις μεθ' ὀποτέρων ἂν οἴηται μείζω βλάψειν, δωρεῖται δ' ἐκείνοις οὓς ἂν νομίζῃ λαβόντας πλείστα κακὰ τοὺς Ἑλληνας ποιήσειν, εἰρήνην δὲ συμπράττει ἐξ ἧς ἂν ἠγῆται μάλιστα ἡμᾶς ἀλλήλοις πολεμήσειν, ὁρῶσι μὲν οὖν ἅπαντες ταῦτα·

2.
ἐπεμελήθη δὲ τίς ἄλλος πώποτε πλὴν Ἀγησίλαος ἢ ὅπως φύλὸν τι ἀποστήσεται τοῦ Πέρσου ἢ ὅπως τὸ ἀποστὰν μὴ ἀπόληται ἢ τὸ παράπαν ὡς καὶ βασιλεὺς κακὰ ἔχων μὴ δυνήσεται τοῖς Ἑλλησι πράγματα παρέχειν; Ὅς καὶ πολεμούσης τῆς πατρίδος πρὸς Ἑλληνας ὁμῶς τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ τῇ Ἑλλάδι οὐκ ἠμέλησεν, ἀλλ' ἐξέπλευσεν ὅ τι δύναίτο κακὸν ποιήσων τὸν βάρβαρον.

Εἰ δ' αὖ καλὸν (ἐστὶν) εἶναι (τινὰ) (τι εἶδους;) .....
 ↓
 (γιατί;) .....
 ὅτι ὁ πάλαι (Ξέρξης) (τὶ ἔπραξε;) .....
 .....
 καὶ ὁ νῦν (Αρταξέρξης) (τὶ πράττει;) .....
 .....
 (με ποιους δηλαδή;) .....
 .....
 Ἀρταξέρξης → δωρεῖται ἐκείνοις (τίνας;) .....
 .....
 λαβόντας (αφοῦ πάρονται τὰ δῶρα)
 → συμπράττει δ' εἰρήνην .....
 .....
 .....
 Ὅρῶσι (τίνες;) .....
 (τί;) .....

Ἐπεμελήθη τίς ἄλλος πώποτε πλὴν Ἀγησίλαος;
 ↓ (τίς)
 > .....
 ἢ .....
 > .....
 ἢ .....
 > .....
 .....
 Ὅς (Ἀγησίλαος)
 ↓
 οὐκ ἠμέλησεν (τίνος;) .....
 ..... (τίντι;) .....
 .....
 ἀλλ' ἐξέπλευσεν (με ποιο σκοπό;) .....
 .....
 .....
 (πότε;) .....
 .....

ποιήσιν = απαρ. μέλλοντα ρ. ποιῶ

Να αναζητήσετε λέξεις που να ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τον πιο πάνω τύπο.

ποίηση

.....

.....

.....

.....

.....

χειροποίητο

.....

.....

.....

.....

.....

Να εντοπίσετε τα απαρέμφοτα του κειμένου 1. της ενότητας αυτής.
Α) Να τα αναγνωρίσετε γραμματικά
Β) Να τα χαρακτηρίσετε συντακτικά

ΑΠΑΡΕΜΦΟΤΑ	ΧΡΟΝΟΣ
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Στο κείμενο 2. υπάρχουν οι μετοχές:

ἔχων ποιήσων

Να αναγνωρίσετε το χρόνο των μετοχών και να δώσετε και τα άλλα γένη τους.

<p><i>ἔχων:</i> .....</p> <p>....., ..., ...</p> <p><i>ποιήσων:</i> .....</p> <p>....., ..., ...</p>

Με βάση την επεξεργασία του αποσπάσματος (Ξενοφώντας Ἀγησίλαος, Κεφάλαιο 7. § 7) και με βάση το λεξιλόγιο του βιβλίου σας, σσ. 203-204), να προσπαθήσετε να αποδώσετε (μεταφράσετε) το αρχαίο κείμενο στα ν.ε. ....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....